

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula.
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Mit dolgoznak az öregek és a gyermekek.

Külföldi és belföldi ellenségeink meg jó barátaink azt mondják rólunk, hogy a magyar ember nem nagyon ért a kereső munkához. Amióta a kardot letette, csak a durvább gazdasági munkához ért a szegénye, a penna-forgatáshoz a műveltje. Mert hát igen kevés magyar ember foglalkozik iparral, kereskedéssel még kevesebb, de legkevesebb az aprólékos pepecselő házimunkával. A magyar ur, ha elfogyott az ősi föld, hivatalnoknak megy, az egyszerű földmivelő ember pedig, akár van saját földje, akár nincs, csak az ekénél, a kapánál meg a kaszánál marad. Csak azt a munkát ismeri a magyar, emberhez méltó munkának, amit ezek, vagy még a kubikuló szerzők adnak.

Hát, ha jobban körülnézünk a házunk táján, be kell ismernünk, hogy

van ezekben a mondásokban sok igazság, akár barátságos, akár ellenséges indulatból jönnek. Nem használunk ki minden kereseti forrást, még azokat sem, amik kezünk ügyébe esnek.

Sok gyakorlati példával tudnánk ezt bizonyítani, de most csak egyet akarunk felhozni.

Nemrégiben azt olvastuk, hogy Magyarországon a múlt évben 107.702 család foglalkozott a selyembogár-tenyésztéssel és hogy ezek a családok három millió koronán fölül kerestek ezzel a munkával. Csakhogy mikor azt is megnéztük, hogy az országnak milyen vidékein foglalkozik a nép ezzel a keresettel, azt találtuk, hogy bizony ott, ahol idegen ajku testvéreink adják a lakosok többségét. A fajmagyar földmivelő nép nem igen töri magát a selyemhernyó-tenyésztéssel járó haszon után.

Nagy kár ez. Mert immár akár-milyen áldott földön gazdálkodják is a magyar ember, ráfér az eféle kereset. Az eke nyomán támadt áldás alig elég

az adóra, meg a tengernyire növekedett egyéb készpénzen megváltandó szükséglet fedezésére. A mezei munkás-családoknak sokkal szűkebben fizet már az aratás és kaszálás, mint valaha. A marhanevelés drága már mindenütt, akár van legelő akár nincs. Egyszóval sokkal nehezebb dolog ma már a magyar földmivelőknek és családjának kint a földön annyit megkeresni, ami a család aprajának, öregjének jó sorát biztosítsa. Különösen nehéz pedig a summásabb készpénzt hozni egyszerre a házhoz, mert ez csak nagyobb szakmánymunkáknál lehetséges, amiknek nem mindig van ideje és alkalma.

A selyemtenyésztés olyan munka, amit a családnak öregje és apraja a legjobban elvégezhet. Az egész munka csak hat hétig tart. Kezdődik tavasszal, amikor lombosodik az eperfa, vagy szederfa és jóval az aratás előtt készen van. Mindössze annyiból áll, hogy a petékből kikelt selyembogárnak friss eperfalevelet kell adni és napon-

Zengővár.

Réges-régen, hajdanában — így szól a néprege — Vasas Miklós, aki azon időben igen gazdag és hatalmas úr vala, egy napon vadászatra ment, hova szépséges hitvese, Mária is elkísérte őt.

Pécsvárad fölött, a *Vashegy**-oldalán, már kora hajnalban felverte az erdő esendjét a vadászkiáltás harsogó szava, melynek hallatára felriadtak a rengeteg erdő vadai és csörtetve iramodtak tova a sivitva repülő nyilvesszők elöl.

Már messze túljárt a delelőn a nap, mire a vidám társaság összegyülekezett fenn a hegy legmagasabb ormán, hogy halotti tort üljenek a zsákmányul ejtett vadak száza felett.

A fáradt leventék nem várva kétszeri kínálást, helyet foglaltak a fenyődeszkákból összeütött hosszú asztal körül, melyen ott párolgott a pompás illatot árasztó délebed.

Mikor az első fogással végeztek, Vasas Miklós uram, ki az asztalfőn ült, felemelkedett helyéről, hogy egy szép felköszöntővel megkezdje az áldomásívást.

*) Így nevezték hajdan a mai Zengőt.

Azonban nem kezdhetette el mondkáját, mert abban a pillanatban, mikor felemelte serlegét, egy nyilvessző suhant keresztül a vendégserleg fölött és Vasas Miklós szíven találva holtan rogyott össze.

Mária szívtépő jajszóval borult szerezett ura véres tetemére. De hiába szólítottatta, hiába becézgette, annak ajka nem nyílt többé szólásra, lezárta azt a halál mindörökre.

A hűtlen szolgát, kinek boszuálló karja nyilvesszőt röpitett a nemes ur szívébe, a felbőszült daliák nyomban összekaszabolták és testét az ebeknek dobták eledelül.

Az özvegy úrasszony vigasztalhatatlan volt.

Hőn szeretett férjét le sem vitette a hegytetőről, hanem ravatalt állított neki az Isten szabad ege alatt és ott temettette is el azon a helyen, a hol a gyilkos nyilvessző leterítette.

Mikor Vasas Miklóst elföldelték, Mária erős fogadást tett, hogy férje sirhalma fölé örök emlékül egy kápolnát, ennek védelmére pedig egy várkastélyt építet.

És fogadását meg is tartotta. Nem zöldült még ki kétszer a vashegy erdőko-

szoruzta orma, már ott állott fölötté az erős várkastély. Gyönyörű épület volt.

Hosszukás négyszögben nyulott el a hegytetőn, még pedig úgy, hogy a két keskenyebb fala keletre és nyugatra, a két szélesebb pedig délre és északra nézett. Keleti sarkából egy sudár torony nyulott az ég felé, őrt állva a hegység tövében elterülő falvak felett. A várudvar közepén, néhai Vasas Miklós sirja fölött diszes kápolna állott.

Mikor a Mária-vár, — így nevezte el a nép urnője nevével, — felépült, az özvegy úrasszony beleköltözött kicsiny leánykájával, Ilonkával együtt, hogy elvonulva a világ zajától, egyedül csak felejthetetlen ura emlékének és gyermekének éljen.

A külvilággal teljesen szakított és csupán csak az imádságban s jóltevésben kereset vigaszt. Nem volt a vár vidékén olyan templom, melyet dús áldozattal ne látott volna el, melynek oltárán nem diszlett volna a saját kezével himzett terítő. Nem jött oly szegény, kinek földi javaiból nem nyújtott volna segílyt és ha szenvedő lépte át kastélya küszöbét, vigasz nélkül nem távozott soha.

Ily kegyes tettek gyakorlása közt repült

ként egy-két órát ezzel a munkával elpepecselni, olyan időben, amidőn mezei munka még igen kevés van.

A selyembogár petéket a Szegszárdon székelő országos selyemtenyésztési felügyelőség ingyen adja mindenkinek, aki ezt a kérést a községi előljárásnál előadja. Az előljárást köteles a kérést rögtön elküldeni Szegszárdra. De még többet is tesz. Elküldi a maga embereit azokhoz a családokhoz, amelyek petéket kaptak és ezek az emberek elmondják, megmutatják, hogy kell a selyemhernyóval bántani. Mikor azután a selyembogár begubózik, készpénzen beváltják a gubókat. A gubók kilójáért 2 korona körül fizetnek. Az a 40—50 korona, sőt lehet több is amit ilyen módon egy-egy család egy summában kap, nagyon jó olyankor, amikor még nem fizet a buza, de szoritják az adót és élni is kell az új termésig. És ez a kereset nem kerül jóformán egy fillérnyi kiadásba sem. Csak az kell hozzá, hogy a család egy-két tagja naponként néhány marék eperfa-levelt szedjen.

Sajnos azonban most már nincs elegendő fa. De a hol a nép hajlandónak mutatkozik a selyemtenyésztésre, az országos selyemtenyésztési felügyelőség még azt is megteszi, hogy az utak mellé, utcákra eperfákat ültet.

A magyarnak mindig kedves fája volt az eperfa. Alig van község, ahol legalább annyi ne volna, amennyi a selyembogártenyésztés megindítására elegendő. Ha azután ez megindul, gon-

doskodik róla az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség, hogy legyen még több.

Sorainkat egy köteles elismerő nyilatkozattal kell befejeznünk. Az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség dolgait évtizedek óta *Bezerédy Pál*, tolnavármegyei, hidjai földbirtokos igazítja. Sokszor a magából áldoz, küzd, fárad, dolgozik, hogy a földművelő nép között terjedjen a selyemtenyésztés, amely évenként néhány millió koronát jövedelmez a vele foglalkozóknak. Szeretnénk, ha az ő munkásságának bővebb tere nyílnék a magyarságlakta vidéken is. A mi embereink java sokat tehet arra, hogy a nép reá adja magát erre a foglalkozásra. Hasznát veszi.

Előfizetési felhívás!

Ez év első negyedének leteltével (április 1. től.) újból előfizetést nyitunk lapunkra. Szükségtelennek tartjuk bővebben fejtegetni programunkat, hanem csak annyit mondunk, hogy maradtunk akik voltunk, a sajtó szerény, de szókimondó harcosai!

Nyugot lelkiismerettel és bizonyos önérzettel tekintünk vissza multunkra, mert ez a lap megmaradt annak a czélnek a szolgálatában, a mely létrejöttékor keresztvízre tartotta!

Ez a czél pedig a *közérdek!* Városunk és vidékének bizonyos közös érdekű dolgokban s nézetekben való egyesítése, megerősítése és egyöntetű eljárásra való előkészítése.

De mindezt eddig is csak az olvasó közönség szíves támogatásával

tehattük és a jövőben is a közönség támogatására számítunk. Kérjük tehát a t. olvasó közönséget, hogy sorakozzék zászlónk mellé és filléréivel tegye lehetővé, hogy ígéretünknek mindenben eleget tehesünk.

A Délsomogy előfizetési árai:

Negyedévre	2 K 50 f.
Fél évre	4 „ —
Egész évre	8 „ —

Előfizetők bármikor beléphetnek.

Mutatvány számot kívánatra ingyen küldünk!

Helybeliek előfizethetnek Kozáry Ede könyvkereskedésében, míg vidékiek legcélszerűbben postautalványon a *Délsomogy* kiadóhivatala címére küldhetik be az előfizetést.

Hazafias üdvözzel
A Délsomogy szerkesztősége és
kiadóhivatala.

H I R E K.

— A községi elemi iskola államosítása.
Városunk előljárásihoz esütörtökön a következő távirat érkezett:

Községi előljárási

Szigetvár.

Ó nagyméltósága jóváhagyván iskolájuk folyó év szeptemberi államosítását népoktatásuk eme végleges rendezéséhez szívből gratulálok.

*Dr. Gulyás
tanfelügyelő.*

A tanfelügyelő távirati értesítést örömmel fogadta az előljárási. És most mint tudjuk csak az írásbeli értesítést várják arra nézve, vajjon a miniszter a község által ajánlott feltételeket változtatlanul elfogadta-e. Ha ezen írásbeli leirat is megérkezik ami a napokban mindenesetre várható, akkor az előljárási ezen ügyben azonnal közgyűlést hív össze, melyen érdemlegesen foglalkoznak az iskola építés ügyével.

el a bus özvegy fölött tizenhat hosszú esztendő.

Ezen idő alatt Ilonka gyönyörű haja donná serdült és bizony nem egy deli levevente szíve dobogott hangosabban, mikor az a tündérszépű leány rátekintett csillagfényű szemével.

De talán senkit sem bűvölt úgy el a szép Ilonka, mint Balázst az édes anyja íródiákját.

Ennek a szívében, mint a pokoltűz, lángolt az eltűnt szerelem és annál iszonyubban égette, mert tudta, hogy az a leány sohasem lehet az övé. Hisz' ő csak egyszerű íródiák, az pedig egy ősi nemesi család sarja.

Ámbár ha nem így állt volna is a dolog, Balázsiák akkor sem érhetett volna czélt mert Ilonka szívet már rég rabul ejtette Pécsvárad parancsnokának déleczeg, szép fia, Zoltán.

A szülők is megegyeztek abban, hogy Zoltánból és Ilonkából egy pár legyen.

De hát ember tervez, Isten végez!

Éppen abban az időben, midőn az esküvőnek meg kellett volna történni, egy rémkialtás zúgott végig az egész országon:

„Jön a tatár!”

A felső vidékekről menekülő bújdosók borzasztó híreket hoztak a napról-napra előretörő tatársordák pusztításáról.

Ezeknek a híreknek ballatára Zoltán bucsut vett szüleitől és átment a Mária-várba, hogy ezen félelmes időben ott legyen a mátkája közelében, s ha kell, megvédje őt a közelgő vész ellenében.

— A duló tatársordák akkor már Szegszárdot is porrá égették és nem keit fel még háromszor a nap azóta, hogy Zoltán Pécsváradot elhagyta s már az ő szülei is mint hajlektalan bújdosók jöttek Vassas Miklósné várkastélyának födele alá.

Pécsvárad is romba dőlt.

A megrémült pór nép sereggestül özönlött a Mária-vár védelmet nyújtó falai közé és megkezdődött a lázas munka, hogy egyet len menhelyüket minél erősebbé tegyék.

Bár a Mária-várat nem fenyegette veszedelem, mert jól el volt rejtve a tűzzel vassal pusztító tatárok szeme elől, mégis mindenki aggódva gondolt a jövő napokra.

Csak egyedül Balázsiák nem félt, nem remegett. Órák hosszat állt fenn a bász-

tya tetején és ördögi vigyorgás közt nézte, hogy mint ég porrá egyik falu a másik után jelezve a tatárok közeledését.

Egyszerre csak eltűnt a várból, a nélkül, hogy szólt volna valakinek, hova megy, merre veszi útját.

Nem vette észre senki a távozását, csak Ilonka, a ki már napok óta ösztönszerűleg figyelemmel kísérte Balázst minden mozdulatát.

Akkor este, mikor Balázsiák elhagyta a várat, Ilonka nem hajtotta álomra fejét, hanem felment a toronyba és feszülten figyelt a legesekélyebb neszre is.

Alig volt egy órahosszat őr helyén, a mikor olyanféle zajt hallott, mintha egy csapat üldözött vad törtetne keresztül az erdő sűrűjén.

Ilonka összeborzadt. Vajjon csakugyan vadállatok okozták-e a zajt vagy pedig...

— Nagy Isten, ha csakugyan úgy volna!

Csakhamar meggyőződött, hogy sejtelve nem esalt, mert a következő perczben száz meg száz faklya fénye világította meg a vár környékét.

— Ilonka tétovázás nélkül ragadta meg

-- **Eljegyzés.** *Káta* Lajos helybeli vendéglős e hó 9-én eljegyezte *Béri Mariskát* Csokonyaiól.

-- **Ügyvédi kamarák országos értekezlete.** A nyugdíjintézet és a zugirászat kérdésében az ország összes ügyvédi kamaráinak küldöttsége április hó 17. és 18-án Budapesten, az ügyvédi kamara helyiségeiben országos értekezletet fog tartani. Az értekezleten minden kamara elnökéből, alelnökéből a titkárból, az ügyészből és egy-két tagból lesz képviselve.

-- **Névmagyarosítás.** Dr. Goldmann Leó helybeli gyakorló orvos vezetéknevét miniszteri engedéllyel „*Gyárfás*“-ra magyarosította.

-- **A fősorozás** nálunk, holnap veszi kezdetét és 3 napig tart. Miután *Szaploncza* Manó kir. tanácsos vármegyei tiszt főorvos elfoglaltsága miatt a sorozaton részt nem vehet, helyette polgári orvosként Dr. *Szendrődy* Károly szigetvári járás orvos fog közreműködni.

-- **Hymen.** *Müller* Károly pécsi kereskedő, eljegyezte *Kratky* Amáliát Németkéről.

-- **Az elrejtett bankjegy.** *Juránovics* György szulimáni (felső szőlőhegyi) kovács mester jelentette a mozsói csendőröknek, hogy ő az ágyában a szalmazsák alá egy 20 koronás bankjegyet elrejtett, melyet mint később rájött *Kovács* Rozália szulimáni nő elloptott. Járőrök a nyomozást megejtették, *Kovács* Rozália nem is tagadta tettét és megvallotta, hogy a lopott pénzen cipőt és kelmét vásárolt, ami még meg maradt, azt pedig felélte. A beismerésben lévő bűnös tolvajnőt feljelentették a bíróságnál.

-- **Kézigógytár** tartására kapott engedélyt Somogyvármegye alispánjától, Dr. *Klein* Gyula mozsói körorvos.

-- **A hadsereg analfabétái.** Meglehetősen nagy számban vannak ujjoncok a hadseregben, a kik írni és olvasni nem tudnak, ez pedig nagyon megnehezíti kiképzésüket. A magyar honvédelmi és a hadügyi miniszterek

e bajon segíteni akarván, megbízták a budapesti helyőrség parancsnokságát, hogy *Gábel* Gyula fővárosi tanító útján, a ki egy könnyű írás-olvasási módot talált föl, kísértse meg e baj orvoslását. *Gábel* a módszert, mely már a külföldön is használatban van, legközelebb fogja a budapesti honvéddandár-parancsnokság jelenlétében néhány analfabétán bemutatni.

-- **Eljegyzés.** *Biró* Mihály somogy-szilli vaskereskedő eljegyezte *Szigetvárról* özv. *Hoffmanné*, bájos és kedves leányát *Adélt*.

-- **Az alkohol és az élet.** Egy angol orvosi szaklap, a „*Britisch Medical Association*“ közlönye, amely pontosan számot akar adni arról a befolyásról, amelyet a szesz, a szeszitalt ivók életkorának hosszára gyakorol, a legjobb között eredményekre jutott. Az öt fokra beosztott, 4234 halálra terjedő megfigyelésekből a következő átlagos életkorok állapíthatók meg. Élték: 1. Olyanok, akik egyáltalában nem isznak szeszest italt: 51 évig, 22 napig. 2. Olyanok, akik mérsékelten isznak szeszest italokat: 63 évig, 13 napig. 3. Olyanok akik nem lerészegedési szándékkal, hanem okosan élnek szeszestitalokkal: 59 évig, 67 napig. 4. Szokásos ivók 57 évig, 59 napig. 5. Végül iszákosok: 53 évig, 13 napig. Ebből kitűnik, hogy azok érnek el legmagasabb kort, akik mérsékelten fogyasztanak szeszest italt.

-- **Baleset.** A hatvani körorvos dr. *Vajda* Ignác jelentette a fősolgabírói hivatalnak, hogy *Ambrus* József viszlói lakos 8 éves *Juli* nevű leánya midőn az iskolában ment, a szomszéd *Tóth* Sándorék kapuja reá esett és a szerencsétlen kisleánynak lábát törte.

-- **Czellövészet és szemle a csendőrörsön.** A szokásos évi czellövészet f. hó 13-án történt a vár mögött *Kálmán* János csendőr hadnagy felügyelete alatt. Megemlítjük, hogy *Béres* Ferencz őrmesternek mind a 12 lövése talált. *Tényi* István őrsvezető 12-ből 10-et *Pálffy* Károly csendőr 12 lövése közül pedig 11 találta el a céltáblát. Ezután a

kiküldött hadnagy az őrsöt szemléltette meg, hol is mindent a legnagyobb rendben talált és úgy a czellövészetrel, mint a szemlével teljesen meg volt elégedve.

-- **Kedvezmény a bélyegilletéktartozások pótlására.** A pénzügyminiszter az ex-lex tartama alatt elkövetett bélyegrövidítések miként való pótlása tárgyában rendeletet bocsátott ki. A kiadott rendelet az ex-lex alatt elkövetett bélyegcsontításoknál az *elvonat egyszeres bélyegilleték lerovását* kívánja és arról is minden egyes esetre figyelmeztetéstül külön *fizetési meghagyás* kiadását rendeli el,

-- **Megrövidített szolgálati idő.** A honvédelmi kormánynek egy üdvös és minden tekintetben dicséretet érdemlő intézkedéséről van módunkban ezuttal hirt adni. Azokra az ujjoncokra vonatkozik ez, akik most vonulnak be szolgálatra. — *Nyiri* honvédelmi miniszter ugyanis rendeletet adott ki az összes csapatparancsnokságokhoz, a melyben úgy intézkedik, hogy a május 9-én bevonuló ujjoncok szolgálati kötelezettsége a közös hadseregnél csupán 1906. december 31-éig, a honvédségnél pedig csak 1905. december 31-ig tartson. — Ilyen módon ezeknek az ujjoncoknak szolgálati kötelezettségéből 4 hó eszik. Minthogy pedig a szabadságolás rendes körülmények között már az illető év szeptemberének végén, vagy októbernek elején, a nagygyakorlatok lefűvése után szokott bekövetkezni, még három hónappal, tehát összesen hét hónappal kevesebb szolgálati időt kell számítani.

-- **Gyakorlati baromfitenyésztés** ezimen új könyvet irt *Parthay* Géza az Országos Baromfitenyésztési Egyesület igazgatója. A könyv behatóan foglalkozik a *tyúk-, pulyka-, gyöngytyúk-, kacs- és ludtenyésztéssel*. Részletesen ismerteti mind azon fajtaikat írás és képben, melyek a tenyésztésben a legnagyobb hasznot adják. *Parthay* több ideig volt külföldi tanulmányúton, ezen könyvében összegyezte külföldi tapasztalatait így a „*Gyakorlati Baromfitenyésztés*“ nemcsak a legjobb

a harang köteleit és megadta a vészjelt.

A vár lakói egy pillanat alatt talpon voltak. Félig öltözött emberek szaladgáltak ide s tova a vár udvarán, keresve, hogy hol a veszély, hol kell segíteni. . . .

-- **Fegyverre, fegyverre!** Itt a tatár! — hangzott *Ilonka* szava a toronyból.

Ezt már megértette mindenki.

Az aggok, nők és gyermekek jajveszkelve menekültek a templomba, a férfiak pedig rohantak fel a bástyákra.

Megkezdődött az iszonyu harc.

A vár lakói kétségbeesetten védték magukat, de nyilvesszőik nem tehettek kárt az ostromlóknak, mert megvédték őket a százas tölgyek, ellenben azoknak minden lövése talált.

Hasztalan volt minden védekezés. A tatárok ledöntött fatörzsekből lábtökat támasztottak a vár falához, a melyre kivont karddal, vérbenforgó szemekkel *Balázs*-diák mászott fel elsőnek, utánna pedig mint a hangyaraj özönlött a vad sereg.

-- **Nézzétek, ott, ott az áruló!** — kiáltott fel *Ilonka*.

Száz meg száz nyilvessző repült *Balázs*-diák felé, de csodálatosképpen egy

sem találta.

A tatárok felgyújtották a kastélyt és a lobogó lángok világítása mellett iszonyu mérszárlást vittek véghez.

Zoltán, midőn látta, hogy nem képesek ellent állani, karjai közé kapta *Ilonkát* és sietve menekült egy titkos kijárat felé, remélve, hogy a zürzavarban észrevétlenül kijuthat a szabadba és az éj leple alatt mátkáját biztos menhelyre viheti.

Már-már elérte az ajtót, midőn háta mögött rekedt ordítás hangzott fel.

A mint hátra tekintett, *Balázs*-diákkal találta magát szemben.

Zoltán szótlanul tette le karjai közül drága terhét és villogó szemekkel rohant az árulóra.

Sokáig küzdöttek így, a nélkül, hogy egyetlen szót szóltak volna és csak a kardok rémes csengése jelezte, hogy élethalál harcra vi két levante egy leány bírásáért.

Zoltán már több sebből vérzett, ellenben *Balázs*, mintha csak maga a sátán védt volna szellemtestével sértetlenül állt.

Ilonka némán, remegve nézte az iszonyu harcot és csak akkor tört elő kebléből egy velőtrázó éles sikoltás, mikor *Zoltán*

kettéhasított fejjel esett vetélytársa lábaihoz.

Balázs elvetette magától a véres kardot és örömmel sietett a leány felé.

-- Most már enyén vagy mindörökre!

Ilonka borzadva hátrált előre.

-- Ne közeledj hozzám, te szörnyeteg, kinek kezéhez annyi ártatlanul kiontott vér tapad.

-- *Ilonka*, légy okos és ne ellenkezz velem. Ha önként nem követsz, elviszlek erővel és mégis az enyémmek kell lenned.

-- **Soha, soha!** Légy átkozott mindörökre, te sátán szülőtte. Ne legyen nyugtod se életedben, se holtad után; testedet vesse ki a föld, lelkedet pedig ne fogadja be se menny, se pokol.

Balázs-diák gunyos kacagással felelt az átokra és meg akarta ragadni áldozatát, hogy a titkos kijáraton át magával hurezolja.

De nem valósíthatta meg szándékát, mert *Ilonka* gyorsan kirántotta magát karjai közül s egy-két szökéssel fen termett a toronyban és a következő pillanatban levetette magát az ablakból. . . .

Ezalatt a vár udvarán is megszűnt a mérszárlás, mert a kegyetlen gyilkosok már

baromfiteyésztési munka, hanem nélkülözhetetlen, segédeszköze a szaktenyésztőnek és minden baromfitarló gazdasszonynak, mert ebből megtanulhatja, hogy és mikép lehet a baromfiakat sikeresen és haszonnal tenyészteni. A művet 73 csinos kép teszi érdekessé; ára 3 korona. Megrendelhető ezen összeg előleges beküldése mellett a „Szárnyasaink kiadóhivatalában“ Budapesten Rottenbiller utca 30. szám.

KÖZEGÉSZSÉG.

Szigetvár egészségügyéről.

(Folytatás).

Mégis lett artézi vizünk; de ezt a lakosság egy tízedrészre sem élvezi a távolság miatt. Kiaknázatlan kincs marad ez; mert a város vízvezeték létesítése végett, nem hajlandó magát adóságra verni.

Szóval: pénz nincs; pénz nélkül sőt egyesek megterhelhetését is kerülve — pedig nem lehet létesíteni semmit. Tíz éve már, hogy Szigetvárot vagyok. Minden évben elősorolom a hiányokat; de vajmi kevés kivánságom teljesedett.

Egészen másképpen megy a dolog ott, a hova pénz nem kell. Például az országos betegápolási alap terhére a gyógykezelés olyan galans módon megy, hogy e tekintetben még a szigetvári publikum se panaszkodhatik. A ki betegsége pillanatában nem tud fizetni ha különben van is vagyona, ingyen kap orvost és gyógyszer.

Persze visszkereseti joga volna e tekintetben az orvosnak is, meg a gyógyszereszámlát kifizető betegápolási alaphoz is; de ha

nem találtak több áldozatot a vérontásra.

Még csak az égő templomban voltak élőlények, akik szent zsolozsmát énekelve, lelküket Isten oltalmába ajánlva, keresztényi megadással várták a halált.

A kincszomjas tatárok feldúlták a kastély minden zúgát, s hogy a remélt dús prédának sehohsem akadtak nyomára, böszülten keresték Balázs-diákokat, hogy bosszút álljanak rajta, amiért elámitotta őket.

Végre rátaláltak a torony tövében, a hol sírva, nyögve fetrengett Ilonka szétroncsolt teteme mellett.

Nem sokáig itélkeztek felette, hanem odakötötték az első oszlophoz és mindaddig nyilazták, mígnem kihalt gonosz lelkét.

Ezután a vad csorda elvonult, odahagyva a Mária-vár füstölgő romjait, temetetlen halottait.

Még ma is állanak ezek a romok, melyek közt méla dalt dudolva jár-ke a szellő. Csodálatos hangok ezek. A kezdete lélekemelő szent zsolozsmaként hangzik, melybe időközönként egy-egy rémes sikoltás vegyül, majd pedig szomorú haláldallal végződik.

Erről a zengésről nevezték el később a Vashegyet Zengőnek, a Mária-várat pedig Zengő-várnak.

Igy mondja ezt a néprege.

Lantos József.

már egyszer a fizetéseketelenség igazolásával el van intézve az ügy, kellemetlen volna ezt utóbb felbolygatni. Így esik aztán hogy szegényjogon gyógykezelendő, elő van írva évenként átlag 80—90, s tényleg gyógykezelendő 8—900 egyén.

Máskor ez másképp volt, míg a városnak kellett a gyógyszereszámlát fizetni. De most ha valaki napszámos, szegényebb soru iparos mester, kevés birtoku polgár, — vagy bármi foglalkozásu, — az mind élvezheti az ingyenességet.

A piaci ellenőrzés tekintetében sem fukarkodnak a szigorú rendelkezésben; mert ez sem kerül pénzbe. De a fonák állapotok, melyek e téren előfordulnak, nem mindig az ellenőrzés hiányosságában lelik eredetüket, hanem a viszonyokban, melyek midőn elégedetlenség van, a községi orvos felelőségére írónak, mint bünbakéra.

Szigetvárott az élelmiszerek elárúsítása csak részben történik a piacon. Minden eladónak megvan a rendes háza, melyhez piacra menés közben betér, és a piacra csak az jut a mi utközben a házaknál el nem kel. A nagyobb mennyiségben behozott cikkek a vidéki kofák régen megveszik, mire a vevő — vagy az ellenőrző közeg odaérkeznek. Így esik, hogy ha valamelyik szigetvári üzletembernek nagyobb mennyiségű élelmi cikkekre van szüksége az itt eladásra kerülő maradékból — mely akkor már magasabb áruvá lesz értékénél — nem fedezheti azt, hanem bemegy Pécsre és ott veszi meg a Szigetvárott eladott élelmiszert sokkal jutányosabban, mint a hogy itt kaphatta volna.

A mi kis piacunkon a vásárlók többnyire ismerik az eladókat. Ha a vásárolt cikk nem tetsző, mindig módjában áll mindenkinek a jogorvoslat. Hányszor hoznak kifogástalan cikket panaszkodva vizsgálatra?

Különben is a rendőr azért áll ott, hogy ha valakinek kifogása van, értesítse azt, kinek kötelessége engem azonnal felülvizsgálatra hívni.

Hiszen én nem állhatok a piacon egész délelőtt lesve az újra meg újra hozott cikkeket.

A gombára nézve már több éve kivan mondva, hogy csak a községi orvostól nyert igazolvány felmutatása mellett szabad árusítani. E miatt ne aggódjék senki: én mindennap megvizsgálom a gombokat saját lakásomon, s napi dátummal névre szóló igazolvánnyal látom el az eladókat. Persze szemekint nem válogathatom meg; mert néha 15—20 kosárral is hoznak egy reggel.

De azt minden főzéssel foglalkozó egyénnek kell tudni, hogy a gombát válogassa meg, s ha ismeretlen talál közte, azt ne találja fel; mert egy rossz gomba megnérgezheti az egész elkészített jót.

A lefolyt egy negyed évben a piaci ellenőrzése lánghabban történt mint előzőleg (ám most is havonként 2—3 szor megvizsgáltam). — De mikor oly szokatlanul sok megbetegedés fordult elő e negyed évben, — ez időszakban halt meg Dr. Hoffmann és Dr. Ujházi — belátható, hogy inkább a piaczvizsgálat kellett elmulasztanom, mint a beteggyógyítást.

Különben is ez időszakban a szoros ellenőrzés olyan nagyon nem kellett, ép úgy nem kellett, mint a mennyire kellett volna egy kis kiméletlenség hiány, a dilettáns interpelláló ur és a kedvéért határozatot hozó képviselőtestület részéről.

Dr. Raksányi Árpád.

CSARNOK.

A csoda.

A boldogult Schusztler váci püspök életéből jegyezték fel, hogy iskolalátogatás alkamával eljutott a bujaki iskolába is, a hol a kis palócztól azt kérdezte, hogy mi a csoda?

A fiú ötölt-hatolt, de nem tudta.

Erre az ősz püspök jószágosan kezdte magyarázni, hogy:

— Nézd kis fiam, ha én fölmennek a templom tornyába, aztán lezuhanék onnan, de semmi bajom sem esne, — mi volna az?

A tanító is sietett segíteni a gyereken azt kérdezte, hogy mit szőtt az édes anyád, a mikor a kazal tetejéről leestél és semmi bajod sem történt. Ugy-e azt mondta, hogy . . . ?

— Véletlenség — nyögte ki a gyerek.]

A püspök kedvtelenül rázta a fejét, de azért jószágosan újból a magyarázathoz fogott:

— Figyelj csak kis fiam! Én felmegyek a toronyba a legfelső ablakig, még a harangon is tul és a mint kihajolok rajta, hát elszédül a fejem és lezuhanok a földre. De nem görbül meg egy hajam szála se. Hát mi ez?

A tanító is segít:

— A legmagasabb kazalról pottyansz a földre, az édes anyád kétségbeesve szalad oda, — hát semmi bajod. Vagy hogy a püspök úr Ő Eminenciáját látja abból a rengeteg magasból lezuhanni és a mikorra oda ér látja, hogy semmi baja. Hát mit szólna, hogy mi ez?

— Hogy . . . hogy . . . — nyögi a gyerek — hogy . . . szerencse!

A jólelkű püspök türelme is fogytán volt már, de azért ismét csak elkezdte magyarázni:

— A legesleg tetejére megyek föl a toronynak, föl egészen a gombig, a keresztig, s onnan lezuhanok a mélységbe és nem történik semmi bajom. Hát hogy hívják ezt?

A gyerek mozgolodik, rángatja a zokója szelét és billeg a fejével.

— Kérem alásan, akkorára már — megszokta.

Harag helyett mosolyogva fordult az egyik vihogó sihederhez a püspök:

— Hát mi volna az, ha ezt a tökfilkót választanák meg a falu birájának? Ugy-e az volna csak a . . .

A gyerek röhögve mondta rá:

— Az volna aztán a biróválasztás! Ha-ha-ha, hö-hö-hö!

A pórul járt fináncz.

Most történt-e, régebben-e, nem tudom, de megesett egy dunántúli földbirtokos vadászterületén, a hol nagy társaság vadászott.

Puska csak lett volna elegendő, hanem vadászati jegy, az kevés volt. Mindegy — gondolták — hátha a fülén fekszik ma a fináncz! Gyerünk.

Már javában folyt a hajtás, a mikor az erdész észreveszi, hogy a sűrű puskaropogás, meg a vendégség hire idecsalta a finánczot abban a biztos hitben, hogy itt föl-

tétlenül akad valami birságnál való.

Egyenesen az erdésznek jött, a ki tartott a veszedelemtől és intett is a pénzügyi órének, hogy feléje kerüljön. Mire odaért hozzá, megkérte, hogy most a hajítás alatt ne zaklassa a vendégeket.

Éppen ekkor jött a nyul, egyenesen az erdésznek, a ki — puff! — elhibázta. A fiáncz nem egyszer hallgatta az öreg vadászkalandjait a biztos hajszállóvról és szörnyen csodálkozott. Még magához sem tért jóformán, máris jött a másik nyul és — puff! — azt is elhibázta az erdész.

A fiáncz gunyosan mosolygott, az erdész pedig hátra nézett megvetően:

— A ki jobban tudja, az csinálja jobban — és abban a perczen elhibázta a harmadik nyulat is.

— Eh, — mondta a fiáncz — mindenki jobban tudja! Adja csak ide azt a puskát!

És puff! az első szembejövő nyul abban a pillanatban utolsó bukfenczét vetette.

Diadallal nézett vissza az erdészre, a ki meg is dicsérte:

— Lőni tud azt látom, de már most a vadászjegyet is szeretném látni!

A fiáncz meghökken:

— Ki törődik a vadászjegyekkel, hisz én Pápára igyekszem és csak mutatóba löttem ezt az egyet.

De akkor jó is lesz Pápa felé indulni, mert ezt a mutatóba tett lövést sokan látták, még baj lehet belőle!

A fiáncz igyekezett Pápára jutni, a társaság pedig zavartalanul vadászott tovább.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint
Árak a legújabb jelzés szerint 50 kgr.
ként értetődnek,

Szigetvár, 1904. április 15-én.

Buza új	— K.	7 40	7 50
Rozs	„	5 40	5 50
Árpa	„	5 —	—
Zab	„	—	5 50
Tengeri	„	5 —	5 60
Bükköny	„	5 50	—
Bab	„	7 50	—

Kiadja a szerkesztőség.

Ujdonságok a tavaszi és nyári idényre!

Óriási választék a legújabb selymek, ruhakelmék, zefir, batist és az összes divatcikkekben a legjutányosabb áron.

Boszniai és Szerbvásznak

28 fillől 40 fill.-ig méterje.

Napernyő ujdonságok!

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárrott.

(Takarékpénztár épületben).

5 koronáért

küldük 4 1/2 kiló (50 db.) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere szappant

rózsá, liliomtej, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirághól szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Ingyen és bérmentve kap mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

Watterich A. Budapest

VII. Dohány-utca 5 sz. alatt.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.



D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felüti jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés álmatlanság, tüzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmitem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona.

idült betegeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,

könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel-és külföld részére.

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

A ki hajlandó

a vasuti utcaiz telkemen általam építendő két külön földszintes lakóházból

(melynek mindegyike áll : 3 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fedett kapubejárás stb.)

örök árban venni, — az a terv betekintése és a feltételek megbeszélése végett forduljon hozzám.

Fuchs A. Fia
SZIGETVÁR.

Dr. TOLNAI

vizgyógyintézet

Pécsett, sétatér.

Felvételnek benlakók és bejárók

Physikai és dietetikai gyóymódok.

Vizgyógykezelés, massage orvosi massage (has és gyomor) villanyozás, fürdők, villanyos fényfürdő, gőzszekrény, belélegzési kurák.

Moor, kén, fenyő, szénsavas és tengeri sósfürdők.

Javulatok : Idegbajok, álmatlanság, fejfájás, emésztetlenség, belek renyhése, gyengeségi állapotok, idült rheuma, köszvény ischias, elhízás, sziv, vese és májbetegségek.

Gondos orvosi felügyelet, mérsékelt árak, modern berendezés.

Kitünő gyógyeredmények.



Unhert Antal temetkezési vállalata, Szigetvár

Elvállal hulla szállítást vasuton és saját gyázkocsiján, minden irányban

Raktáron tart :

érecz és fa koporsókat, sirkoszorukat és szemfedőket nagy választékban. Különösen ajánlja érecz koporsóit, melyek a földbe temetve sem horpadnak össze.

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ
ÉS
EGY HÁZTARTÁSI MÉRLEG INGYEN.

Mesés olesó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat és pedig)
 6 darab mexikói ezüst asztali kés,
 6 " " " evővillát,
 6 " " " evőkanalat,
 12 " " " kávéskanalat,
 6 " " " kiváló desszertkést,
 6 " " " desszertvillát,
 1 darab mexikói ezüst levesmerítő-kanál,
 1 " " " tejmerítő,
 2 " " elegáns szalon asztali gyertyatartót,

46 db. összesen 6 forint 50 krajcár

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is) melynek tartósságáért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés, a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárhól:

SCHEFFER D. SÁNDOR Budapest.
 VIII. Bezerédy-utca 3. sz.

Olcsó forrás!

Kárpitos- és asztalos-butor, jutányos ár, szolid kiszolgálás. javításokat háznál is eszközök.

SCHWIMMER VILMOS,
 kárpitos — díszítő

PÉCSETF.
 Háltér, Engel-féle fürdővel szemben
 Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Neumann Lipót
 legnagyobb cipő raktár
SZIGETVÁRON
 Biedermann Rezső-u. Ferenczrendiek házában.

Tisztelettel értesítem a nagy érdemű közönséget miszerint a tavaszi idényre a legújabb és legdivatosabb férfi női és gyermek cipőket mindig állandóan raktáron tartok. — A tavaszi szezonra, újabban mindenféle különlegességek a legnagyobb választékban vannak berendezve: Reform, boxcalf chevro, gazdasági és sportcipők. Mérték után a leggyorsabb és legpontosabb kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Kiváló szerencse Töröknel!
Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereségnél többet fizetünk nagyrebecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyeresémet és pedig:
 a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
 a 100.000 koronás főnyeresémet a 74366 sz-sorsjegyre a 80.000 koronás főnyeresémet a 83061 sz-sorsjegyre
 a 100.000 " " az 52528 " a 70.000 " " a 81161 "
 a 100.000 " " a 94780 " a 70.000 " " az 5498 "
 a 90.000 " " a 109780 " a 60.000 " " az 51613 "
 a 90.000 " " a 83610 " a 60.000 " " a 76347 "
 a 90.000 " " a 92787 " a 50.000 " " a 4036 "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet. Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben **1.000.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összesen.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:
 1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.
 1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.
 A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.
 Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi április hó 24-éig
 bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA
BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete
Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:
 Központ. Teréz-körut 46/a I. fiók: Váci-körut 4/a
 II. fiók: Múzeum-körut 11/a III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegeken) } A nem tetsző töröndő.

Pontos cím: _____